

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	6
Onderwerp:	Marktverordening 2022
Datum:	4 oktober 2022
Portefeuillehouder:	A.J. Ramerman
Decosnummer:	1486
Informant:	U. Lautenbach u.lautenbach@dalfsen.nl (0529) 48 83 09

Voorstel:

1. De marktverordening 2022 vast te stellen onder intrekking van de marktverordening 1994.
2. Kennis te nemen van de beleidsnotitie standplaatsen.

Inleiding:

De gemeente is verantwoordelijk voor de orde en veiligheid in de openbare ruimte en daarmee voor de regelgeving voor standplaatsen. Vanwege de Europese Dienstenrichtlijn heeft de gemeente behoefte aan een actuele marktverordening en beleidsnotitie voor de ambulante handel. Het huidige standplaatsenbeleid voldoet namelijk niet aan de voorwaarden die de Dienstenwet hieraan stelt.

Met een actuele marktverordening en actuele beleidsnotitie standplaatsenbeleid blijft de gemeente aantrekkelijk voor ambulante handelaren en zet in op behoud van deze waardevolle aanvulling in het lokale voorzieningenniveau. De marktverordening gaat over de regelgeving voor standplaatsen op de warenmarkt. De door ons vastgestelde beleidsnotitie standplaatsen gaat over de regelgeving voor standplaatsen buiten de warenmarkt en is ter kennisgeving bijgevoegd.

Argumenten:

1. In lijn komen met de Dienstenwet vraagt een actueel beleid voor de ambulante handel met een tweeledig doel

De doelstelling van beleid voor ambulante handel in de gemeente Dalfsen is tweeledig. Enerzijds zet de gemeente in op het verrijken van het voorzieningenaanbod voor inwoners van gemeente Dalfsen, met als uiteindelijk doel een zo goed mogelijke leefbaarheid in de kernen van de gemeente te behouden. Anderzijds zet de gemeente in op het bieden van een goed ondernemersklimaat voor (potentiële) ambulante handelaren in de gemeente Dalfsen, met duidelijke en transparante regelgeving.

2. Wijziging vergunningsduur

Door de Europese Dienstenrichtlijn wijzigt het vergunningstelsel voor standplaatshouders van nu nog onbepaalde tijd naar bepaalde tijd. Bij vergunningen voor onbepaalde tijd was er onvoldoende ruimte voor nieuwe toetreders. Voor de vastlegging van het nieuwe vergunningstelsel is in de basis gebruik gemaakt van het marktverordeningsmodel van VNG en daarna ingepast binnen het Dalfser verordeningsmodel.

Vergunningsduur van 15 jaar

Ambulante handel in de vorm van de warenmarkten en standplaatsen zijn waardevolle voorzieningen voor inwoners van gemeente Dalfsen. Het beleid wil er enerzijds in voorzien dat er een gezonde doorstroom is in standplaatshouders, zodat nieuwe kwaliteitsvolle ondernemers in hun werkzame periode een kans krijgen zich te laten zien in de gemeente Dalfsen. Dit past bij de geest van de Europese Dienstenrichtlijn. Anderzijds wil dit beleid voldoende zekerheid bieden aan vergunninghouders, zodat zij durven te investeren en gemeente Dalfsen aantrekkelijk is voor ondernemers in de ambulante handel. Argumenten voor de vergunningsduur van 15 jaar voor de ambulante handel in gemeente Dalfsen op een rijtje:

- In de praktijk komen er weinig verzoeken voor een vergunning vanuit potentiële nieuwe toetreders. Een kortere vergunningsduur zou dus nauwelijks leiden tot een grotere doorstroom op de markt, maar brengt daarentegen wel extra onzekerheid voor de huidige ondernemers met zich mee.
- Relatief lange aanlooptijd en lagere omzet dan in stedelijk gebied. De in het SEO-onderzoeksrapport vermelde terugverdiëntijd van 9 à 12 jaar is een landelijk gemiddelde. In Dalfsen ligt het aantal bezoekers/passanten van de warenmarkten lager dan in stedelijk gebied. De terugverdiëntijd van investeringen ligt in Dalfsen is naar verwachting langer dan landelijk gemiddeld. Met een vergunningsduur van 15 jaar krijgen ondernemers ook de ruimte om na het terugverdienen van hun investering nog een goede boterham te verdienen. Indien er wel sprake is van een vergunning voor bepaalde tijd krijgen potentiële toetreders in hun werkzame leven kansen tot toetreding. Deze vergunningsduur ondersteunt het behoud van een divers en kwalitatief ambulant aanbod door hiermee de balans te kiezen tussen het bieden van zekerheid en ruimte voor vernieuwing, zowel vanuit het perspectief van ondernemers als de inwoners/bezoekers.
- Een vergunningsduur van 15 jaar biedt de gemeente Dalfsen een goed vestigingsklimaat voor ambulante handelaren (hoge investeringszekerheid).

Dit vergroot de kans dat ambulante handelaren uit de omgeving voor de gemeente Dalfsen zullen kiezen, in plaats van voor een nabijgelegen gemeente met een mogelijk kortere vergunningsduur. Het behoud van een sterk bestand aan marktondernemers draagt positief bij aan het voorzieningenniveau en genereert ook extra kooppubliek voor de beide centrumgebieden.

- Sociale functie ambulante handelaren. In een hechte gemeenschap zoals die in Dalfsen zijn 'bekende gezichten' op de markt erg waardevol. Veel bezoekers komen specifiek voor bepaalde marktkooplieden naar de markt, omdat zij hen al jaren kennen. Marktkooplieden vervullen zo ook een sociale functie binnen de gemeente. Het opbouwen van een dergelijke vaste klantenkring kost jaren. Bij een te groot verloop in ondernemers op de markt zal een gedeelte van de bezoekers dan ook afhaken. Het koesteren van de bestaande ondernemers middels een langere vergunningsduur is dan ook de moeite waard.

3. Verdeelprocedure van vergunningen en selectie via puntensysteem

Voor de wijze van afhandeling van aanvragen wordt een transparante systematiek gehanteerd. Vrijkomende standplaatsen worden openbaar bekend gemaakt via de openbare kennisgevingskanalen van de gemeente. Dit gebeurt 12 weken vóór het aflopen van de vergunning. Gegadigden hebben vervolgens 8 weken de tijd een volledige aanvraag in te dienen.

Bij de beoordeling van de aanvragen voor de warenmarkt kennen burgemeester en wethouders punten toe aan de hand van de volgende criteria en tot het daarbij vermelde maximumaantal. Een meer gedetailleerde uitwerking van deze selectiemethode is te vinden in de Inrichtingsplannen van de warenmarkt in Dalfsen en in Nieuwleusen (zie bijlagen van de marktverordening).

- a. het assortiment van de gegadigde vormt een toevoeging aan het marktassortiment (maximaal 20 punten);
- b. de mate van verzorging van de kraam/verkoopwagen van de gegadigde (maximaal 10 punten);
- c. Verdiensten uit het verleden en opgebouwde klantenkring (maximaal 5 punten).
- d. Verkoop van streekproducten (maximaal 5 punten)

Burgemeester en wethouders verlenen de vaste-standplaatsvergunning aan de gegadigde met het op basis van de beoordeling hoogste aantal punten.

Als meer gegadigden hetzelfde aantal punten krijgen toegekend, vindt de verdeling van de vergunning tussen hen plaats via loting door middel van een trekking, waarvoor zij worden uitgenodigd door de gemeente.

Met inachtneming van het hiervoor bepaalde wordt tot vergunningverlening overgegaan. De overige aanvragen worden afgewezen, er wordt geen wachtlijst bijgehouden.

3. Wachtlijsten vervallen

De op grond van de APV Dalfsen 2020 vastgestelde wachtlijsten komen te vervallen.

4. Samenspraak ambulante handelaren

De samenspraak met ambulante handelaren uit de gemeente en een vertegenwoordiger van de winkeliersvereniging van Dalfsen en een winkeliersvertegenwoordiging uit Nieuwleusen heeft plaatsgehad. Deze samenspraak resulteerde aanvankelijk in voorgelegde concept stukken met een langere vergunningsduur (namelijk 20 jaar). In afwijking hiervan is de voorgestelde vergunningsduur van 15 jaar meer passend voor onze gemeente.

Kanttekeningen en risico's

Voor verdiensten uit het verleden en een opgebouwde vaste klantenkring kunnen punten worden verkregen in het puntensysteem dat dient voor de verdeling van vergunningen voor vaste standplaatsen op de warenmarkt. Hiermee krijgen "bestaande" ondernemers een (klein) voordeel ten opzichte van potentiële nieuwe toetreders. Dit strookt niet volledig met het streven naar gelijke mededingingsruimte dat vanuit de Europese Dienstenrichtlijn geldt. De keuze dit criterium tóch in het puntensysteem op te nemen is gemaakt vanuit de waardering die inwoners van de gemeente Dalfsen hebben voor vertrouwde ondernemers op de markt en de meerwaarde die een vaste klantenkring van de ene ondernemer biedt voor andere ondernemers op de markt. Bovendien valt voor dit criterium slechts 5 van de in totaal 40 punten voor standplaatsen buiten de warenmarkt te verkrijgen en van de in totaal 50 punten voor standplaatsen binnen de warenmarkt, waardoor het beginsel van gelijke mededingingsruimte naar verwachting niet bovenmatig wordt geschonden.

Alternatieven:

Binnen de verordening wordt voor de selectie van een standplaatshouder een puntensysteem gehanteerd om een grote verscheidenheid van standplaatshouders te krijgen. Als alternatief zou de selectie ook via loting tot stand kunnen komen. Er is dan echter geen controle meer over de kwaliteit van de onderneming en de toegevoegde waarde van het gevoerde assortiment aan de warenmarkt. Bovendien was de verdeling van vergunningen middels een puntensysteem in plaats van loting een nadrukkelijke wens vanuit de geraadpleegde ondernemers bij de consultatieavonden.

In de voorgaande marktverordening uit 1994 stond de regel van maximaal 1 kraam per branche geformuleerd. Deze regel werd opgenomen om de diversiteit van het aanbod op de warenmarkt te waarborgen. Aangezien deze regel indruist tegen de geest van de Dienstenrichtlijn (dynamiek op de markt met kansen voor kwaliteitsvolle nieuwe toetreders uit alle branches), is deze regel in de nieuwe verordening geschrapt. De diversiteit van het aanbod op de warenmarkt wordt middels het puntensysteem nog altijd nagestreefd, maar er worden geen gegadigden meer bij voorbaat uitgesloten van een kans op toetreding. Het alternatief om de harde regel van één kraam per branche toch te behouden zou mogelijk juridische risico's met zich meebrengen.

Duurzaamheid:

N.v.t.

Financiële consequenties:

Zowel de marktverordening, het inrichtingsplan warenmarkt Dalfsen en het inrichtingsplan warenmarkt Nieuwleusen, als ook de beleidsnotitie standplaatsen vallen binnen het programma 4.

Voor het opstellen van de marktverordening en de inrichtingsplannen voor de twee warenmarkten en de beleidsnotitie standplaatsen zijn kosten gemaakt. Deze kosten ad € 15.000 zijn gedekt binnen de begroting 2022.

Communicatie:

De voorliggende marktverordening is nadrukkelijk samen met de lokale ambulante handelaren opgesteld. Zij zijn aan het begin van het proces geraadpleegd tijdens twee consultatieavonden. Ook zijn de conceptstukken met de betreffende ondernemers gedeeld met mogelijkheid tot reactie. Dit participatieproces heeft geleid tot een verdeling van vergunningen middels een puntensysteem (in plaats van loting) en een langere vergunningsduur dan de indicatie van het SEO-onderzoeksrapport.

Het besluit van de raad wordt aan alle huidige vaste-standplaatshouders meegedeeld. De marktverordening 2022 wordt formeel bekend gemaakt.

Vervolg:

Voor vergunninghouders die over een vaste-standplaatsvergunning beschikken (op basis van de oude regeling) wordt een overgangsregeling getroffen. Zij ontvangen bij inwerkingtreding van deze marktverordening een vaste-standplaatsvergunning voor de duur van vijftien jaar. Bij afloop van deze vergunningen, in ieder geval dus na vijftien jaar, zullen deze vergunningen volgens de nieuwe systematiek verdeeld worden (zie artikel 9 van de marktverordening 2022).

Bijlagen:

1. Marktverordening 2022 Gemeente Dalfsen
2. Beleidsnotitie standplaatsen 2022 Gemeente Dalfsen

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 oktober, nummer 1486;

gelet op de Dienstenwet en de wettelijke Europese Dienstenrichtlijn en de gemeentelijke behoefte aan een actuele marktverordening en de beleidsnotitie voor de ambulante handel;

b e s l u i t :

1. De marktverordening 2022 vast te stellen onder intrekking van de marktverordening 1994.
2. Kennis te nemen van de beleidsnotitie standplaatsen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 28 november 2022.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater